

KWARTAALRAPPORTAGE Q1 - 2026

Mei 2026

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	4
SAMENVATTING.....	6
STUREN OP DOELEN EN RESULTATEN	7
Programma 1 Veilig leven met water	7
Programma 2 Voldoende en gezond water.....	7
Programma 3 Gezuiverd water.....	8
Programma 4 Organisatie en omgeving	9
FINANCIËN	10
2.1 Resultaatontwikkeling	13
2.2 Belastingopbrengsten.....	13
2.4 Bestedingen	14
2.5 Liquiditeitsprognose	14
EXPLOITATIE EN BESTEDINGEN PER PROGRAMMA	15
3.1 Veilig leven met water	15
Algemeen	15
Exploitatie	15
Bestedingen	15
3.2 Voldoende en gezond water	16
Algemeen	16
Exploitatie	16
Bestedingen	16
3.3 Gezuiverd water	18
Algemeen	18
Exploitatie	18
Bestedingen	19
3.4 Organisatie en omgeving.....	19
Algemeen	19
Exploitatie	20
Bestedingen	20
PERSONEEL	21

4.1 Bezetting.....	21
4.2 Verzuim.....	21
4.3 Uitdaging.....	22
TOT SLOT	22

INLEIDING

Voor u ligt de kwartaalrapportage over de periode 1 januari tot en met 31 maart 2026. Deze rapportage geeft inzicht in de start van het uitvoeringsjaar en de eerste stappen in de realisatie van de strategische doelen en projecten uit het Jaarplan 2026 *Leidend Samen Werken aan Water en Bodem*. Het accent in de voorliggende rapportage ligt op de inhoudelijke en organisatorische opstart van het jaar.

Terugblik

Het eerste kwartaal van 2026 kende een uitgesproken winters karakter. Begin januari kregen we te maken met lokaal veel sneeuw gevolgd door dooi en perioden van vorst. Dit vroeg om aanvullende beheersmaatregelen. Zo hebben we reinigers bij gemalen tijdelijk uitgezet en stuwen op vaste standen gezet om bevrozing te voorkomen. Het smeltwater hebben we geleidelijk afgevoerd zonder dat dit leidde tot wateroverlast. In de daaropvolgende periode bleef het watersysteem nadrukkelijk aandacht vragen. In februari viel iets meer neerslag dan normaal en zat er veel water in de grond dat vertraagd afstroomde naar de watergangen. Richting maart hebben we de peilen stapsgewijs verhoogd om water vast te houden voor het aanstaande groeiseizoen en zijn we gestart met de aanvoer van water naar de kust om zouter water weg te spoelen.

Het algemeen bestuur nam in februari besluiten over het gebruik van bredere maaipaden langs watergangen, investeringen in duurzame energie bij de nieuwe RWZI Westerkwartier, maatregelen om graafschade door de bever in de Hoornsedijk en Meerweg te voorkomen en maatregelen om in de omgeving van Marum knelpunten in het waterbeheer aan te pakken en de waterkwaliteit te verbeteren. Naast deze bestuurlijke kaders zijn in het eerste kwartaal ook inhoudelijke mijlpalen bereikt. Met de afronding van het onderzoeksproject REGAIN in Garmerwolde zetten we een belangrijke stap richting een circulaire waterketen. Een tweede belangrijke stap binnen de afvalwaterzuivering is de opstart en ingebruikstelling van de nieuwe persleidingen van Marum en Zuidhorn naar de nieuwe RWZI Westerkwartier en de RWZI zelf. Hiermee zetten we concrete stappen in de verdere verbetering van de waterkwaliteit in het gebied.

Samen met andere Groninger en Noord-Drentse overheden hebben we richting het Rijk aandacht gevraagd voor aanpassing van de voorgestelde Groningenwet. Daarbij hebben we het belang benadrukt van duidelijke en afdwingbare afspraken over herstel en verduurzaming in de regio en een gelijkwaardige positie van regionale overheden in de uitvoering. Daarnaast is onze dijkgraaf benoemd tot voorzitter van STOWA. Door zijn rol in de strategische koers van STOWA wordt de expertise uit onze regio landelijk zichtbaar. Dit past bij de ambitie van Noorderzijlvest om actiever mee te sturen in landelijke ontwikkelingen. Het jongerenpanel leverde in dit kwartaal een advies op over hoe jongeren beter kunnen worden betrokken bij het verbeteren van de waterkwaliteit.

Vooruitblik

In de komende kwartalen krijgen we meer zicht op de voortgang van de uitvoering en op eventuele bijsturing. In lijn met het jaarplan geven we invulling aan de aangekondigde groei van de organisatie. De formatiegroei van gemiddeld 4,4% heeft onder meer betrekking op extra inzet voor beheer en onderhoud, interne beheersing, I&A en *Water en Bodem Sturend*. Daarnaast werken we aan de visie op

leren en ontwikkelen en het bijbehorende opleidingsplan, met specifieke aandacht voor digitale vaardigheden. Deze verwachten we in 2026 op te leveren.

Ambtelijk werken we ondertussen door aan het nieuwe Waterbeheerprogramma dat eind 2027 vastgesteld moet worden. In de loop van 2026 komen we hierover terug bij het algemeen bestuur. Tegelijkertijd is de organisatie gestart met de verdere implementatie van de bouwstenen uit het onderzoek *Water en Bodem Sturend*, die richting geven aan duurzame samenwerkingsvormen met onze omgeving. Ook werken we hiervoor aan een ontwikkelagenda om de leidende, agenderende en proactieve manier van werken verder te verankeren.

Daarnaast lopen de voorbereidingen voor de waterschapsverkiezingen van maart 2027. In dat kader organiseren we informatieavonden voor aspirant-bestuursleden om partijen en geïnteresseerden tijdig te betrekken en goed toe te rusten voor een mogelijke bestuurdersrol.

SAMENVATTING

De totaal verwachte bruto bestedingen voor 2026 zijn vastgesteld op € 68,7 miljoen. Dit is een neerwaartse bijstelling van € 3 miljoen (4,1%) ten opzichte van het jaarplan. De belangrijkste mutaties per programma zijn:

Programma 1 (+ € 1,4 miljoen): Een opwaartse bijstelling door de overheveling van werkzaamheden voor de Lauwermeerdijk uit 2025 die wegens ongunstige weersomstandigheden zijn verschoven naar het huidige boekjaar.

Programma 2 (- € 7,2 miljoen): Een forse daling door de opschorting van activiteiten ten behoeve van herijking en versobering van de projectscope. Daarnaast dwingen restricties rondom het broedseizoen tot uitstel van de uitvoering. Dit leidt tot een verschuiving van middelen naar 2027-2028 en een hogere totale kredietbehoefte.

Programma 3 (+ € 1,8 miljoen): De toename wordt met name veroorzaakt door een overheveling van werkzaamheden uit 2025 voor Gaarkeuken die om planning technische redenen zijn doorgeschoven naar 2026.

Programma 4 (+ € 1,0 miljoen): Een bijstelling als gevolg van de herstart van projecten die in 2025 werden opgeschort. De lasten voor onder meer de pilots BI en Agile zijn hiermee geconcretiseerd voor 2026 en 2027.

Belastingopbrengsten: Op basis van de rapportage van het Noordelijk Belastingkantoor over het 1^e kwartaal en de extrapolatie over het lopende jaar, wordt de opbrengst over het jaar 2026 met € 540.000 naar beneden bijgesteld. De wordt veroorzaakt door lagere opbrengsten van € 465.000 en een hogere kwijtschelding van € 75.000.

Financiële Kernpunten	Q1-2026
Totaal bruto investeringen	€ 68,7 miljoen
Netto lasten	€ 116,5 miljoen
Capaciteit (formatie)	356,0 fte (eind maart 2026)

Belangrijkste Aandachtspunten uit het Q1-2026:

- Investeringen: Voor de specifieke toelichting per programma verwijzen wij u naar de bovenstaande samenvatting.
- Personeel en Kosten: Budget 2026 voor inhuur is vrijwel volledig benut. Ondanks het risico op overschrijding, biedt de trage invulling van vacatures compensatie. Herijking volgt in Q2.
- Prognose belastingopbrengsten: Er is een lagere opbrengst over het jaar 2026. In de rapportage van het Noordelijk Belastingkantoor is een lagere opbrengst geprognosticeerd van € 465.000 (mede door een lagere waardeontwikkeling woningen dan eerder begroot) en een hogere kwijtschelding van € 75.000. Deze mutaties leidt tot een bijstelling van de begroting van € 540.000.

STUREN OP DOELEN EN RESULTATEN

We zien dat de marktomstandigheden voor NZV en sector leveranciers uitdagend zijn. Bij een aantal grote projecten zijn de aanbestedingen mislukt vanwege te weinig aanbod van de markt en wordt er niet ingeschreven. Het positieve is dat dit bij het waterschap Noorderzijlvest dit jaar niet heeft plaatsgevonden, maar we blijven de ontwikkelingen in de markt nauwlettend volgen.

Programma 1

Veilig leven met water

De focus ligt op het afronden van het grote dijkversterkingsproject van de Lauwersmeerdijk en de bijbehorende ecologische koppelpoorten in 2026. De lopende werkzaamheden bij de Lauwersmeerdijk worden naar verwachting binnen budget en planning in oktober 2026 opgeleverd. Daarnaast is de start van de verkenningsfase voor de komende dijkversterkingsopgave geagendeerd.

- **Doelen en Activiteiten in 2026:**
 - **Brede Kustzone:** Start oriëntatie op een omgevingsgerichte, programmatische aanpak voor de Brede Kustzone. Actualisatie van het profiel van vrije ruimte.
 - **Dijkversterking:** Afronding Lauwersmeerdijk-project. Starten met het deel van het landelijke beoordelingstraject 2, gericht op dijktraject 6-6 (Westpolder-Oostpolder).
 - **Onderzoek:** Doorzetten van de pilot Meegroeidijk (BONSAI) met de tweede laag slib en voortzetting van onderzoeken. Plaatsing van radarapparatuur bij Eemshavencomplex voor golfmetingen.
 - **Wateroverlast:** Start watersysteemtoetsing (Nationaal Bestuursakkoord Water en regionale keringen). Optimalisatie Onlanden in gebruik nemen voor grotere waterberging (deels begin 2026).
- **Financiën:** De netto-investeringen in Q1 bedragen € 5 miljoen. De stijging in de verwachte bruto lasten ten opzichte van het jaarplan is een direct gevolg van projectoverheveling van 2025 naar 2026. De bijdrage wordt met € 1,1 miljoen verhoogd.

Programma 2

Voldoende en gezond water

Doelen en Activiteiten in 2026:

Strategie en Beleid

In 2026 ligt de focus op de oplevering van het Programmaplan Zoetwaterbeschikbaarheid en het starten van een programma voor water vasthouden. Ook start de planvorming voor peilbesluit Hoop en Verwachting (Midden-Westerkwartier). Binnen INTERREG Blue Transition worden diverse pilots afgerond.

Onderhoud

In 2026 starten de voorbereidende werkzaamheden voor het baggeren ten behoeve van waterkwaliteit (Boterdiep, Oude Ae, Hunsingokanaal). Ook wordt in 2026 het raamcontract emissieloos baggerwerk aanbesteed.

KRW-maatregelen

De nadruk ligt op de uitvoering van geplande en nieuwe Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregelen en het creëren van de juiste randvoorwaarden voor het herstel van een meer natuurlijke inrichting van waterlichamen. Er wordt in 2026 gestart met de realisatie van natuurvriendelijke oevers en er worden vispassages aangelegd. In de Kop van Drenthe starten gebiedsprocessen om te komen tot een opgave en aanpak voor de maatregelen in en rond het Leekstermeer en de Grote Masloot. Tegelijkertijd starten we in 2026 met de realisatie van beekherstelmaatregelen in het Peizerdiep en Eelderdiep.

Droge Voeten 2050

In 2026 ligt de focus op de uitvoering van maatregelen binnen de gebiedsclusters De Onlanden en Zuidelijk Westerkwartier. Deze maatregelen maken onderdeel uit van het maatregelenpakket uit Droge Voeten 2050. In 2026 starten we met de realisatie van maatregelen in de Onlanden in het watersysteem rondom het Dwarsdiepgebied.

Daarnaast ligt de focus op de afronding van de Nieuwe Waterwerken in Zoutkamp. De eerste maanden van 2026 stonden in het teken van de afrondende werkzaamheden, waaronder technische opnames, testen en het in gebruik nemen van zowel het nieuwe gemaal Hunsingo als de nieuwe Hunsingosluis. Parallel aan de waterveiligheidsmaatregelen in Zoutkamp worden ongeveer tien koppelpoortprojecten uitgevoerd, waarvan het merendeel eveneens vóór het einde van 2026 worden afgerond. En als sluitstuk van de gebiedsopgave start in het derde kwartaal van 2026 de sloop van gemaal H.D. Louwes. In samenwerking met de beoogde aannemer wordt in de eerste helft van 2026 het sloopplan uitgewerkt, met nadrukkelijke aandacht voor duurzaamheid en circulair slopen. Met deze voortvarende uitvoering liggen we goed op koers om de volledige waterveiligheidsopgave in juni 2026 op te leveren.

Peilbesluitmaatregelen gerelateerd aan bodemdaling

In de afgelopen jaren heeft het waterschap voor 9 gebieden de minimale en maximale waterpeilen vastgelegd. Deze peilbesluiten waren nodig om hoofdzakelijk de bodemdaling door aardgaswinning te compenseren. In deze gebieden in Noord-Groningen is meer dan 10 centimeter bodemdaling aan de orde. Dat heeft invloed op de werking van het watersysteem. In 2026 start de realisatie van peilbesluitmaatregelen in de laatste 2 gebieden (polder Spijksterpompen en Fivelingoboezem). Deze werkzaamheden lopen door tot in 2027. Met de afronding van de peilbesluitmaatregelen in deze 9 gebieden is er voor de komend 6 jaar weer balans tussen belangen zoals landbouw, natuur, bodemdaling, wonen en infrastructuur.

Assetmanagement

In Q1-2026 is gestart met het opstellen van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gemalen, stuwen

duikers en inlaten. In het werkgebied van waterschap Noorderzijvest bevinden zich vele poldergemalen, stuwen en inlaten. Het is op dit moment niet altijd even duidelijk wanneer welk object toe is aan groot onderhoud of dat vervanging noodzakelijk is. Het MJOP is een strategisch plan dat gedetailleerd beschrijft wat de huidige staat van onderhoud is, welk groot onderhoud nodig is, of 1 op 1 vervanging nodig is, wanneer dit moet gebeuren, wat de kosten zijn, en hoe deze gefinancierd worden. Het MJOP wordt eind 2026 ter vaststelling aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Verder ligt in 2026 focus op het restaureren van watererfgoed objecten. In Q1-2026 zijn de nieuwe sluisdeuren in de keersluis bij Noordpolderzijl geplaatst. Ook worden de renovatiewerkzaamheden aan het waarhuis bij Schaphalsterzijl afgerond en starten de renovatiewerkzaamheden aan de vijf sluizen bij Veenhuizen. Ook worden in 2026 de voorbereidende werkzaamheden voor de renovatie van de Ernsthemetil afgerond waarna de werkzaamheden in de tweede helft van 2026 worden opgestart.

- **Financiën:** De bruto-investeringen dalen met € 7,2 miljoen tot € 31,9 miljoen (netto-investeringen: € 29,8 miljoen), primair door uitstel en versoering van de projectscope. Door deze herijking en broedseizoenrestricties verschuiven middelen naar 2027-2028. De bijdrage wordt met € 1 miljoen verlaagd.

Programma 3

Gezuiverd water

De kerntaak zuivering vereist forse investeringen om de bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken, te voldoen aan strengere eisen en te sturen op de bron van vervuilingen.

Ten aanzien van de beperkte vertraging van vorig jaar in het RWZI Westerkwartier project, vermelden we dat de werkzaamheden volgens planning verlopen en dat de oplevering voor eind Q2 2026 staat gepland. Voor de locatie in Garmerwolde is een voorbereidingskrediet voorbereid voor de verkenning van de 4^e trap en de overige geplande investeringen op Garmerwolde.

- **Doelen en Activiteiten in 2026:**
 - **Infrastructuur:** Oplevering en ingebruikname van de nieuwe rioolwaterzuivering Gaarkeuken in Q1 2026. Renovatie van zuiveringsstraat 3 in Garmerwolde². Start groot onderhoud Leek.
 - **Routekaarten en Investerings:** Vaststelling van het programma Routekaart Garmerwolde (incl. vierde trap, upgrading en capaciteitsuitbreiding) is voorzien in Q1 2026. Start van de verkenningsfase voor de aanleg van een tweede persleiding Damsterdiep-Garmerwolde. Starten onderzoek naar centralisatie van RWZI's in zuiveringskring Het Hogeland en Westerkwartier.
 - **Duurzaamheid:** Voortzetting monitoring en procesoptimalisatie SHARON-installatie om broeikasgassen te reduceren. Start vergelijkend technologietraject (bv. Anammox). Realisatie zonnepark Spijksterpompen en RWZI Gaarkeuken (gecombineerde opdracht).
- **Financiën:** De netto-investeringen stijgen met € 2,7 miljoen ten opzichte van het jaarplan 2026 naar € 13,5 miljoen (bruto € 13,6 miljoen). Deze toename is primair het gevolg van overheveling

werkzaamheden uit 2025 (werkbaar weer). De voorbereidingen voor de maatregelen op Garmerwolde zijn opgestart en de aanbesteding voor de ondersteuning van een adviesbureau is in uitvoering. De uitvoering de verkenningfase start na het zomerreces, volgend op de inkoop van extern advies. De bijdragen worden met € 0,9 miljoen verlaagd.

Programma 4

Organisatie en omgeving

Dit programma richt zich op het realiseren van een toekomstfitte en transparante organisatie, inclusief het binden van personeel, versterking van het bestuur en het in control zijn van de bedrijfsvoering.

- **Doelen en Activiteiten in 2026:**

- **Mens, Organisatie en Cultuur:** Gemiddelde formatiegroei van 4,4%. Opleveren visie op leren en ontwikkelen en opleidingsplan. Voortbouwen op de bouwstenen van 'Water en bodem sturend'.
- **Bedrijfsvoering en IT:** Verdere verbetering van de P&C-cyclus en inrichting van interne beheersing, contractbeheer en auditing. Ontwikkeling van beleid en spelregels voor het verantwoord toepassen van Data, 3D-visualisatie en AI. Starten vooronderzoek uniform, digitaal toegangs- en sleutelbeheersysteem (€ 150.000).
- **Openbaarheid en Zichtbaarheid:** Invoering van de Wet open overheid (Woo) en inrichten van publicatieplatformen. Inzet op corporate communicatie, netwerkbijeenkomsten en evenementen die bijdragen aan het vergroten van de zichtbaarheid en ons werk aan water. Zo gaan we door met de roadshows Zuiveren in en rondom onze zuiveringslocaties. En hebben we de landelijke publiekscampagne (die met alle waterschappen gezamenlijk is ontwikkeld) door vertaald naar ons eigen werkgebied en ons werk aan water. Ook is het projectteam verkiezingen gestart en zijn de voorbereidingen voor de eerste externe bijeenkomsten in volle gang.

Sturen op bedrijfsvoering

We richten ons op de verdere implementatie van gewenste processen en het hierop aanpassen van systemen en werkwijzen, met als doel aantoonbaar in control te zijn en te blijven. We werken aan veel projecten tegelijk, waardoor sommige projecten langer doorlopen en werkzaamheden van in 2025 gestarte projecten deels doorschuiven naar 2026. We focussen ons op efficiënt, gestructureerd en eenduidig samenwerken aan documenten. We blijven investeren in het slim en doelmatig inzetten van digitale middelen, onder meer door de doorontwikkeling van datagedreven werken, door het experimenteren met AI en nieuwe werkvormen, en door gerichte investeringen in vernieuwen van onze informatiesystemen m.b.v. architectuur. Daarnaast versterken we de open en transparante verantwoording naar buiten door verdere realisatie van de WOO en het verder uniformeren, optimaliseren en digitaliseren van onze dienstverlening. Ten slotte investeren we in het up-to-date houden van onze hardware en in het veilig kunnen werken conform geldende wet- en regelgeving, onder meer via de implementatie van een SOC en de voorbereiding op NIS2/CER.

Toekomstfit

De uitkomsten van het onderzoek naar het principe ‘water en bodem sturend’ worden inmiddels benut om dit breed te verankeren in ons beleid en de dagelijkse uitvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hiervoor op 24 september jl. 2 fte tijdelijk beschikbaar gesteld.

Er is concrete vooruitgang geboekt in het anticiperen op nieuwe omgevingsvisies en in de ontwikkeling van beleid voor veilig onderhoud langs watergangen.

Er wordt extra inspanning gepleegd op arbeidsmarktcommunicatie om mensen binnen te halen, dit geldt ook voor zij-instromers en medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De zichtbaarheid en waardering voor ons werk zijn vergroot door gerichte communicatie en diverse evenementen in het afgelopen kwartaal. De in 2025 ontwikkelde contentmediastrategie wordt nu volop uitgevoerd, waarmee we onze rol als betrouwbare en toegankelijke waterpartner verder verstevigen. Transparantie over onze werkwijze bij calamiteiten en het zorgdragen voor een sterke bestuurlijke vertegenwoordiging bleven ook in het afgelopen kwartaal belangrijke aandachtspunten.

Assetmanagement

Assetmanagement is een manier om meer grip op de kosten, efficiency en het behalen van de organisatiedoelen te borgen. Door inzicht in de staat van onze assets, onderbouwen we steeds beter besluiten die we aan het algemeen bestuur voorleggen. De assets zijn niet alleen fysieke assets, maar ook data. Een goed voorbeeld van hoe we met assetmanagement omgaan is de reparatie van de breuk in het Damsterdiep leiding. Deze leiding is in 2019 tijdelijk hersteld en naar aanleiding van inspectie bleek verdere reparatie nodig. De voorbereiding van deze hersteloperatie duurde 1,5 jaar en is in oktober uitgevoerd. Door vroegtijdige signalering kon de samenwerking met het waterschap Hunze & Aa's en de gemeente tijdig vorm worden gegeven.

Ook bij het groot onderhoud RWZI in Leek passen we de principes van assetmanagement toe. Hierbij kijken we integraal naar verschillende assets, waaronder de rioolgemaal. Met behulp van een beoordelingsmatrix brengen we de technische staat, risico's en onderhoudsbehoefte van deze assets in beeld. Op basis hiervan kunnen we onderbouwd bepalen welke rioolgemaal mee moeten worden genomen in het groot onderhoud van zuiveringskring Leek.

In het kader van de verplichte paragraaf Assetmanagement, die vanaf 2025 onderdeel is van onze P&C-producten, hebben we de afgelopen periode de inhoudelijke invulling verder uitgewerkt. Dit sluit aan bij de ambitie uit het jaarplan 2026 om assetmanagement steeds meer gemeengoed te maken in ons werk. De focus ligt hierbij op het versterken van de samenwerking tussen teams en het verbeteren van onze datakwaliteit.

- **Financiën:** De bruto-investeringen van € 4,6 miljoen (tevens netto) liggen € 1 miljoen boven het jaarplan 2026. Deze stijging komt voort uit de herstart van in 2025 opgeschorte projecten, waarmee

de lasten voor o.a. de pilots BI en Agile voor 2026-2027 zijn geconcretiseerd. De prognose van de bijdragen blijft ongewijzigd.

FINANCIËN

2.1 RESULTAATONTWIKKELING

In het Jaarplan 2026 is de begroting opgesteld op basis van een nihil-resultaat met de inzet van € 1,5 miljoen uit de algemene reserves voor tariefegalisatie. De geprognosticeerde totale netto lasten bedragen € 116,5 miljoen.

Exploitatie (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	% verschil
Belastingopbrengsten	113.701	113.161	-540	-0,5%
Onttrekking algemene reserve	1.500	1.500	0	0,0%
Netto lasten	115.201	116.460	-1.259	1,1%
Resultaat	0	-1.799	-1.799	-1,6%

Tabel 1 Resultaat

2.2 BELASTINGOPBRENGSTEN

De totale belastingopbrengsten voor 2026 zijn begroot op € 113,7 miljoen. Op basis van de rapportage van het Noordelijk Belastingkantoor over het 1^e kwartaal 2026 worden de opbrengsten met een bedrag van € 540.000 naar beneden bijgesteld.

Belastingopbrengsten (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil Q1 - Jaarplan	% verschil
Watersysteembeheer	72.684	72.453	-231	-0,3%
Zuiveringsbeheer	45.494	45.260	-234	-0,5%
Kwijtschelding	-4.477	-4.553	-76	1,7%
Totaal belastingopbrengsten	113.701	113.161	-540	0,8%

Tabel 2 Belastingopbrengsten

2.3 Netto Lasten

De verwachte nettolasten in 2026 stijgen met € 1,3 miljoen ten opzichte van het jaarplan. Deze ontwikkeling is het gevolg van hogere lasten voor goederen. De baten laten een tekort zien van € 0,5 miljoen als gevolg van lagere belastingopbrengsten en een hogere kwijtschelding. Per saldo is er een geprognosticeerd tekort in de jaarschijf 2026 van € 1,8 miljoen.

Kostensoort (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil Q1 - Jaarplan	% verschil
Goederen & Diensten	59.484	60.743	-1.259	2%
Personeel	46.490	46.490	-	0%
Kapitaallasten (afschrijving/rente)	34.682	34.682	-	0%
Onvoorzien	10	10	-	0%
Totaal lasten	140.665	141.926	-1.259	1%
Baten	25.464	24.924	-540	-2%
Totaal netto lasten	115.203	117.002	-1.799	

Tabel 3 Netto lasten

2.4 INVESTERINGEN

De totale bruto investeringen in 2026 zijn in het Jaarplan geraamd op € 71,7 miljoen (netto € 55,1 miljoen). De bijdragen van derden bedragen € 16,6 miljoen.

Programma (x € 1.000)		Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	%
1. Veilig leven met water	Bestedingen	17.167	18.589	1.422	8%
	Bijdragen derden	12.475	13.578	1.103	9%
	Netto bestedingen	4.692	5.011	319	7%
2. Voldoende en gezond water	Bestedingen	39.049	31.852	-7.197	-18%
	Bijdragen derden	3.107	2.092	-1.015	-33%
	Netto bestedingen	35.942	29.760	-6.182	-17%
3. Gezuiverd water	Bestedingen	11.830	13.616	1.786	15%
	Bijdragen derden	970	70	-900	-93%
	Netto bestedingen	10.860	13.546	2.686	25%
4. Organisatie en omgeving	Bestedingen	3.640	4.683	1.043	29%
	Bijdragen derden	-	-	-	-
	Netto bestedingen	3.640	4.683	1.043	29%
Totaal	Bestedingen	71.686	68.740	-2.946	-4%
	Bijdragen derden	16.552	15.740	-812	-5%
	Netto bestedingen	55.134	53.000	-2.134	-4%

Tabel 4 Bestedingen

2.5 LIQUIDITEITSPROGNOSE

In april 2026 zijn twee afzonderlijke leningen afgesloten, beide met een hoofdsom van € 30 miljoen. De eerste lening wordt per 1 juni 2026 opgenomen tegen een rentepercentage van 3,47%. De tweede lening wordt per 1 oktober 2026 opgenomen tegen een rentepercentage van 3,51%.

De totale schuldenlast is in het eerste kwartaal afgenomen van € 409 miljoen per 1 januari 2026 tot € 400 miljoen per 31 maart 2026. Op basis van de huidige planning wordt verwacht dat de schuldenlast per 31 december 2026 zal uitkomen op € 433 miljoen.

EXPLOITATIE EN INVESTERINGEN PER PROGRAMMA

In dit hoofdstuk wordt voor de vier programma's afzonderlijk het verloop van de exploitatie en investeringen besproken ten opzichte van de cijfers uit het jaarplan.

3.1 VEILIG LEVEN MET WATER

Algemeen

Binnen het programma Veilig leven met water wordt gewerkt aan het waarborgen van waterveiligheid voor de mensen die in ons gebied wonen en werken. Er wordt gezorgd voor sterke dijken, voldoende waterberging en een robuust watersysteem dat voorbereid is op de toenemende extremen van het klimaat. In de volgende paragraaf zullen we het verloop van de exploitatie in dit programma weergeven.

Exploitatie

De prognose voor het eerste kwartaal 2026 van het programma “Veilig leven met water” is vooralsnog conform de begroting 2026. In het tweede kwartaal wordt meer duidelijkheid verwacht over eventuele bijstellingen

Veilig leven met water (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan
Goederen & Diensten	1.223	1.223	0
Personeelslasten	5.772	5.772	0
Kapitaallasten	7.788	7.788	0
Totale lasten	14.782	14.782	0
Baten	346	346	0
Netto Lasten	14.436	14.436	0

Tabel 5.1 Exploitatie programma 1

Investeringsen

De netto-investeringen liggen iets lager dan in het jaarplan is opgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat werkzaamheden die bij het project Lauwersmeerdijk gepland stonden voor 2026 al eerder uitgevoerd kunnen worden.

Programma (x € 1.000)		Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	%
Veilig leven met water	Bestedingen	17.167	18.589	-1.422	-8%
	Bijdrage derden	12.475	13.578	1.103	9%
	Netto bestedingen	4.693	5.011	-319	-7%

Tabel 5.2 Investeringsen programma 1

3.2 VOLDOENDE EN GEZOND WATER

Algemeen

Het programma Voldoende en gezond water richt zich op het in stand houden van een goede waterkwaliteit en waterbalans in het beheersgebied. Er wordt gezorgd dat er voldoende water is in droge periodes, en dat het water schoon en gezond blijft voor mensen, planten en dieren. Hierbij hoort onder andere het monitoren en verbeteren van de waterkwaliteit, het beheren van peilen en het voorkomen van vervuiling. Het verloop van de kosten die dit programma met zich meebrengt wordt hierna kort toegelicht.

Exploitatie

De prognose in de kwartaalrapportage Q1-2026 voor het programma 'Voldoende en gezond water' wijkt 'gering' af van het jaarplan 2026. Per saldo leiden deze veranderingen slechts een kleine aanpassing op het totale programmaniveau.

Voldoende en gezond water (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan
Goederen & Diensten	15.816	16.034	-217
Personeelslasten	13.763	13.763	0
Kapitaallasten	14.265	14.265	0
Totale lasten	43.844	44.063	-219
Baten	5.297	5.297	0
Netto Lasten	38.547	38.766	-219

Tabel 6.1 Exploitatie programma 2

Investeringsen

De in Q1-2026 verwachte bruto bestedingen zijn € 31,8 miljoen. Ten opzichte van het jaarplan 2026 is dit aan afname van € 7,2 miljoen. Naar verwachting zullen de bijdragen met € 1,0 miljoen afnemen in vergelijking met het jaarplan. Netto zorgt dit voor een afname van € 6,2 miljoen in de verwachte investeringen als gevolg van doorgeschoven werkzaamheden naar volgende jaren.

Programma (x € 1.000)		Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	%
Voldoende en gezond water	Bestedingen	39.049	31.852	7.197	18%
	Bijdrage derden	3.107	2.092	-1.015	-33%
	Netto bestedingen	35.942	29.760	6.182	17%

Tabel 6.2 Investeringsen programma 2

Toelichting Q1 2026

- In 2026 vindt een herijking van het project: 'Aanpassingen werkplaatsen Leek en Onderdendam. Waar mogelijk worden de uitgangspunten en het programma van eisen versoberd. In de 2^e helft van 2026 wordt Algemeen bestuur geïnformeerd over de herijking en het vervolgproces. Besteding wordt vooralsnog doorgeschoven naar 2027 en verder (- € 1,2 miljoen).

- In 2025 is een aantal beroepen en bezwaren ingediend tegen de plannen om de waterberging Onlanden te optimaliseren. De Raad van State heeft in maart 2026 uitspraak gedaan en beoordeeld dat Noorderzijvest verder mag gaan met de werkzaamheden in De Onlanden. Daarnaast is begin 2026 een discussie ontstaan tussen de betrokken natuurorganisaties en Noorderzijvest over het feit dat er in broedseizoen activiteiten worden verricht in het gebied. Daarvoor is gezamenlijk een uitgebreid ecologisch werkprotocol vastgesteld met kaders waarbinnen er toch werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Deze beide gebeurtenissen hebben geleid tot vertragingen in het project, waardoor de verwachting is dat bestedingen zullen doorschuiven naar 2027 en verder (- € 3,0 miljoen).
- Op 18 februari 2026 heeft het AB ingestemd met een aanvullend krediet voor het versterken van de Hoornsedijk, inclusief het aanbrengen van bevergaas. De huidige prognose is dat de bestedingen in 2026 hoger zijn dan in het jaarplan opgenomen (+ € 0,6 miljoen). In Q2 en Q3 wordt bekeken of dat nog anders kan worden.
- Doordat nog niet aan alle randvoorwaarden voor aanleg van het waterbergingsgebied Dwarsdiep is voldaan, kan de waterberging op dit moment nog niet worden uitgevoerd. De bestedingen benodigd voor de aanleg van de waterberging zullen doorschuiven naar 2027 en verder. Om toch enige voortgang te boeken in het gebied en om de omgeving niet langer met een suboptimaal werkend watersysteem te laten zitten, heeft het Algemeen bestuur in februari 2026 ingestemd met een gefaseerde uitvoering van de benodigde watersysteemmaatregelen. In 2026 wordt gestart met de voorbereiding en aanleg van de maatregelen uit het peilbesluit ter verbetering van het peilbeheer in de omgeving van Marum/Boerakker en de uitvoering van KRW-maatregelen, voor zover deze niet een directe geografische overlap hebben met de later te realiseren waterberging. Deze ontwikkeling leidt tot vertragingen in het project, waardoor de verwachting is dat bestedingen zullen doorschuiven naar 2027 en verder (- € 1,1 miljoen).
- Investerings voor het project "KRW baggeren Boterdiep" worden doorgeschoven naar 2027. De kredietaanvraag voor uitvoering van het project wordt in de tweede helft van 2026 aan het AB voorgelegd. In 2026 wordt wel gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor deze opgave. In Q1-2026 is gebleken dat het opstarten van de uitvoering in 2026 te ambitieus was. Besteding wordt vooralsnog doorgeschoven naar 2027 (- € 1,5 miljoen).
- De bestedingen voor het oplossen van 9 vismigratieknelpunten in 2027 zijn in tijd naar voren gehaald, doordat het waterschap een directielevering heeft geplaatst voor de bestellingen van 6 visliften, waar het waterschap aanvankelijk in de scope van de aannemer had bedacht. Door het doen van deze directielevering zijn de vismigratieknelpunten voor het einde van 2027 opgelost. De huidige prognose is dat de bestedingen in 2026 hoger zijn dan in het jaarplan opgenomen (+ € 2,0 miljoen). In Q2 en Q3 wordt bekeken of de prognose verder moet worden bijgesteld.
- Het omgevingsproces voor de peilbesluitmaatregelen in de polder Spijksterpompen is een kwartaal uitlopen, doordat 40 aangrenzende perceeleigenaren moesten worden meegenomen in het projectproces. Daardoor kan de aanbestedingsprocedure voor het project niet eerder dan in augustus 2026 worden afgerond. Bestedingen wordt vooralsnog doorgeschoven naar 2027 (- € 1,7 miljoen). In het jaarplan 2026 is uitgegaan van een jaarlijkse bijdrage van de Commissie bodemdaling. Afsproken is om eind 2027 de kosten voor het gehele project in één keer voor te

bereiden en in te dienen bij de Commissie bodemdaling. De verwachte totale bijdrage wordt ingeschat op € 2,25 miljoen in 2028. De begrote bijdrage van de Commissie bodemdaling wordt doorgeschoven naar 2028 (- € 1,5 miljoen).

- De bestedingen voor het uitvoeren van oeververdedigingswerken zullen in 2026 hoger uitvallen van opgenomen in het jaarplan 2026 doordat in 2026 twee omvangrijke trajecten worden voorzien van nieuwe oeverbeschoeiing (1,3km en 3,6km). De huidige prognose is dat de bestedingen in 2026 hoger zijn dan in het jaarplan opgenomen (+ € 0,5 miljoen).
- Op basis van de huidige raming van de aannemer verwachten we dat de bestedingen voor de aanleg van zonnepark Spijksterpompen in 2026 lager uitkomen dan begroot. De bestedingen worden vooralsnog bijgesteld naar € 0,75 miljoen (- € 0,4 miljoen).

3.3 GEZUIVERD WATER

Algemeen

Met het programma Gezuiverd water zorgen we voor de zuivering van afvalwater zodat het schoon genoeg is om terug te geven aan het milieu. We beheren en onderhouden rioolzuiveringsinstallaties en transportstelsel en investeren in innovatie om efficiënter en duurzamer te kunnen werken. De eisen die aan het zuiveringsproces worden gesteld worden steeds strenger. Om te kunnen voldoen aan de regelgeving en het vergaand kunnen verwijderen van medicijnresten en microplastics is aanpassing van processen en installaties noodzakelijk. Hieronder bespreken we het verloop van de kosten die het programma met zich meebrengt.

Exploitatie

De exploitatieprognose voor het programma 'Gezuiverd water' ligt in het derde kwartaal, net als in voorgaande rapportages, ongeveer € 0,7 miljoen hoger dan het jaarplan 2026. Deze afwijking wordt veroorzaakt door de kosten van een aanbesteding voor de noodzakelijke inspectie van persleidingen. In het jaarplan is hier abusievelijk geen rekening mee gehouden. In het Jaarplan 2027 zal er een voorstel worden gedaan om de resterende middelen op te nemen in de begroting. Daarnaast zijn de prijzen voor brandstof voor transport en chemicaliën door de oorlog in het Midden-Oosten aanzienlijk toegenomen, wat een nadelig effect heeft op de begroting van het waterschap.

Gezuiverd water (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Verschil met jaarplan
Goederen & Diensten	27.561	28.262	-701
Personeelslasten	7.182	7.182	0
Kapitaallasten	10.411	10.411	0
Totale lasten	45.154	45.855	-701
Baten	17.489	17.489	0
Netto Lasten	27.665	28.366	-701

Tabel 7.1 Exploitatie programma 3

Investeringsen

De investeringen liggen iets hoger dan gepland voor 2026. Dit wordt met name veroorzaakt doordat enkele afrondende werkzaamheden voor de locatie Gaarkeuken vanuit 2025 zijn doorgeschoven en zijn de voorbereidingen voor Garmerwolde doorgeschoven naar Q1 2026. De voorbereidingen voor Garmerwolde zijn met het vertrekken van het krediet opgestart. De aanbesteding voor het adviesbureau wordt deze zomer afgerond. Doordat het bureau na bouwvak effectief kan starten is de prognose voor bestedingen zijn voor 2026 naar beneden bijgesteld.

Programma (x € 1.000)		Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	%
Gezuiverd water	Bestedingen	11.830	13.616	-1.786	-15%
	Bijdrage derden	970	70	-900	-93%
	Netto bestedingen	10.860	13.546	-2.686	-25%

Tabel 7.2 Investeringsen programma 3

Onzekerheid over opheffing vrijstelling belasting op verwerken van slib.

Bij het verbranden van zuiveringsslib in afvalverbrandingsinstallaties is vrijstelling van belastingheffing onderwerp van discussie binnen het huidige kabinet. Hoewel de verbranding van het zuiveringsslib momenteel vrijgesteld is van de afvalstoffenbelasting, ligt het plan voor deze vrijstelling voor co-verbranding, maar niet voor mono-verbranding, op te heffen. Noorderzijlvest maakt voor de slibverwerking gebruik van mono-verbranding. Hiervoor is na aanbesteding van de slibverwerking een overeenkomst aangegaan met de SNON B.V. (partners GMB en EEW). Op basis van deze overeenkomst is er door EEW een nieuwe mono-afvalverbrandingsinstallatie gebouwd in Delfzijl. Het is vrijwel zeker dat de vrijstelling voor mono-verbranding niet vervalt. Mocht dit echter wel het geval zijn, dan zal dit voor Noorderzijlvest een behoorlijke stijging van de kosten kunnen betekenen in 2026 en erna. Naar schatting gaat het om ca. € 2 miljoen per jaar voor onze organisatie, waarbij al een verdubbeling van de kosten door het kabinet aangekondigd is binnen 2 jaar na invoering.

3.4 ORGANISATIE EN OMGEVING

Algemeen

Het vierde programma richt zich op het versterken van de interne organisatie en de samenwerking met onze omgeving. In het jaarplan is een groei van de organisatie van ruim 4% geschetst om de toenemende opgaven van het waterbeheer aan te kunnen. Het verloop van de kosten die daarbij gemaakt worden wordt hieronder beschreven. Een optimale/tijdige uitvoering van de plannen wordt steeds lastiger. Het aantrekken van gekwalificeerd personeel blijft in sommige gevallen lastig en tijdelijk inhuur is soms nodig.

Exploitatie

De prognose van de uitgaven in de kwartaalrapportage Q1-2026 van het programma 'Organisatie en omgeving' moet worden aangepast op de budgetten van o.a. applicatiebeheer, software, hardware en licenties. We gaan uit van een verschuiving van loonkosten (veroorzaakt door vacatureruimte) naar kosten voor inhuur. Op dit moment zijn deze kosten met elkaar in evenwicht.

Daarnaast is er een negatief resultaat op de inkomsten van € 0,5 miljoen door een lagere belastingopbrengst. Het geprognoseerde resultaat over 2025 komt hiermee op +/- € 0,9 miljoen.

Organisatie en omgeving (x € 1.000)	Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan
Goederen & Diensten	14.885	15.224	-339
Personeelslasten	19.773	19.773	0
Kapitaallasten	2.218	2.218	0
Onvoorzien	10	10	0
Totale lasten	36.886	37.224	-339
Baten	2.334	1.794	-540
Netto Lasten	34.553	35.430	-879

Tabel 8.1 Exploitatie programma 4

Investeringsen

Zowel in 2025 als in 2026 zijn we met veel projecten tegelijkertijd bezig, een aantal werkzaamheden van in 2025 gestarte projecten schuiven deels door naar 2026 waardoor de netto prognose voor dit jaar hoger ligt dan de beoogde besteding voor dit jaar. De grootste verschillen liggen bij Samenwerken rond documenten, Datagedreven werken, Vernieuwing modems en NIS2/CER. De prognoses blijven wel binnen het beschikbaar gestelde krediet. Zoals aangegeven blijven we ook investeren in het slim en doelmatig inzetten van digitale middelen, onder meer door de doorontwikkeling van datagedreven werken, door het experimenteren met AI en nieuwe werkvormen, en door gerichte investeringen in vernieuwen van onze informatiesystemen en hardware m.b.v. architectuur, en het toegankelijk en veilig houden van onze omgevingen. Vernieuwing hardware AB zaal en Vernieuwing Wifi waren beoogd in 2026 maar schuiven door naar 2027 omdat de hardware in 2026 nog prima functioneert.

Programma (x € 1.000)		Jaarplan 2026	Prognose Q1-2026	Vershil met jaarplan	%
Organisatie en omgeving	Bestedingen	3.640	4.683	-1.043	-29%
	Bijdrage derden	-	-	-	0
	Netto bestedingen	3.640	4.683	-1.043	-29%

Tabel 8.2 Investeringsen programma 4

4. PERSONEEL

De krappe arbeidsmarkt in het noorden blijft ook in 2026 een grote uitdaging, terwijl de opgaven op het gebied van waterveiligheid, waterkwaliteit en duurzaamheid toenemen. Dit blijft zorgen voor een hoge werkdruk binnen de organisatie, zoals ook blijkt uit het medewerkeronderzoek. In lijn met het jaarplan blijven we inzetten op het aantrekken en behouden van talent, het anders organiseren van werk en het ondersteunen van onze medewerkers in hun vitaliteit en ontwikkeling. We hebben in 2025 ingezet op Young Professionals, om zo de toenemende krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden. Dit doen we ook zodat mensen met veel kennis en ervaring dit over kunnen dragen aan jonge collega's. We blijven dit doen, waarbij we ook extra aandacht geven aan zij-instromers.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in het verloop van de personeelsbezetting en het ziekteverzuim van januari tot en met maart en onze verwachting voor heel 2026.

4.1 BEZETTING

In het jaarplan 2026 is een formatie van 372 fte opgenomen, waarbij we in de begroting voor de nieuwe/in te vullen functies hebben gerekend met 9/12 van de kosten in het 1^e jaar. Eind maart was de bezetting 356 fte. Daarboven op is aan diversiteitsbezetting (participatiemedewerkers, trainees, BBL-ers en werkstudenten) 21 fte in de organisatie werkzaam, hiervoor is geld opgenomen. In Q1 zijn 6 collega's vertrokken, door pensionering, ander werk of omdat er geen match was tussen medewerker en organisatie. Er zijn 16 collega's aangenomen.

Daarmee blijft de organisatie nog achter bij het jaarplan, maar de inspanningen om vacatures te vervullen werpen steeds meer hun vruchten af. Met name het invullen van de strategische functies neemt meer tijd in beslag. Met gerichte acties en bredere inzet op de arbeidsmarkt lukt het beter om nieuwe medewerkers aan te trekken.

Het budget voor de inhuur van tijdelijk personeel is nagenoeg ingevuld voor 2026 met de interne aanvragen die bekend zijn. We verwachten een overschrijding in de loop van 2026. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door de niet ingevulde vacatures.

In 2026 gaan we een groei op onze bezetting van het diversiteitsbudget zien. Onder dit budget vallen participatiemedewerkers, werkstudenten, trainees en BBL-ers. Met name het aantal trainees en BBL-ers gaat groeien in 2026. Deze groei past bij de inzet op Jong professionals. In Q1 zijn 4 trainees doorgestroomd naar reguliere functies.

Bedrijfsonderdeel FTE vast	Werkelijke bezetting 2026	Jaarplan 2026	Prognose Q1- 2026
Watersysteem	181	188	188
Zuiveren	69	76	76
Bedrijfsvoering	106	108	108
Totaal vaste bezetting (FTE)	356	372	372

4.2 Verzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage (exclusief zwangerschap en inclusief langdurig verzuim) tot en met maart 2026 is 5,57%. Februari 2026 was een piekmaand qua ziek- en hersteld meldingen vergeleken met januari en maart.

Ziekteverzuim

Jaar	Ziekteverzuim
Q1 2026	5,57%
2025	4,7%
2024	5,7%
2023	6,6%
2022	6,6%
2021	4,5%

Hoge werkdruk, mede door niet ingevulde vacatures, kan leiden tot een stijging van het verzuimpercentage. We hebben hier nog geen directe aanwijzingen voor, maar blijven dit wel monitoren. Er is relatief weinig werk gerelateerde uitval, er is weinig frequent verzuim en leidinggevendenden pakken de eigen regie meestal goed op met de betrokken medewerkers.

4.3 UITDAGING

Om de groei van de organisatie en realisatie van de opgaven te realiseren wordt uitdagender. Het programmeren van toekomstige opgaven en het werven van voldoende personeel lukt niet altijd tijdig. De bestuurlijk afgesproken verdere groei in 2026 geven vertrouwen dat de organisatie steeds beter toegerust raakt om de forse investeringen in waterveiligheid, waterkwaliteit en duurzaamheid waar te maken. Zo ontstaat er meer balans tussen personele capaciteit en maatschappelijke opgaven, en kan naast de dagelijkse werkzaamheden ook gewerkt worden aan de strategische thema's die de komende jaren voor ons liggen.

TOT SLOT

Hoewel de huidige doelstellingen volgens plan worden behaald, vraagt de planning voor de komende periode aandacht. Door een krappe arbeidsmarkt loopt de instroom van nieuw personeel achter op schema, waardoor de voorbereiding op strategische speerpunten meer tijd vergt. Ook ervaren we een hoge werkdruk door onvoorziene vragen uit externe samenwerkingen, waarvoor de huidige bezetting onvoldoende ruimte biedt.